

Punkt, som har voldt den største Forvirring under hele Sagens Behandling — Ministeriets Fortolkning om, at „ingen“ af de indstillede betød det samme som „ikke enhver af de 3 indstillede“ — aldeles ikke blev opklaret under Fællesudvalgets Forhandlinger. Hvis Ministeren og Landstinget havde villet godkende Folketingets Fortolkning i den Henseende og altsaa vilde have forladt den hasarderede, ministerielle Fortolkning, der hverken sproglig eller juridisk lader sig forsvare, saa vilde vi jo for længe siden have været over Vanskelighederne ved Skoleloven. Men hvis de ikke vilde gaa bort fra denne Fortolkning, vilde det jo ikke hjælpe det allerfjerneste, hvorledes man søgte Skikketheden og Værdigheden nærmere defineret, thi saa vilde der være blevet akkurat den samme Vanskelighed som hidtil. Men om dette Punkt fremkom der ikke i Fællesudvalget nogen bestemt og klar Udtalelse. Det hed sig, at man fra Landstingets Side *underhaanden* var enig om, at man i Fremtiden ikke vil godkende den tidligere ministerielle Fortolkning. Men det hed sig ogsaa, at man ikke maatte vente nogen som helst *offentlig* Udtalelse om, at man ikke godkendte den ministerielle Fortolkning for Fremtiden. Og saa var vort Arbejde jo fuldstændig hen i Vejret. Hvis Ministeriet og dets Venner vel underhaands kunde lade falde Udtalelser om, at de for Fremtiden vilde følge Folketingets Fortolkning, men de officielt ikke vilde gaa bort fra den Fortolkning, der har voldt det al denne Urede i Sagen, saa vare vi jo lige nær. Under disse Omstændigheder maa jeg derfor sige, at det er mig meget tvivlsomt, om vi kunde have naaet en Enighed paa dette Grundlag. Det kan være, at det, da man ikke naaede Enighed i Udvalget, havde været rettest ikke at lade dette Forslag komme til Afstemning her i Tinget, men det kan ogsaa have sin Betydning, at det ses, hvor stor Tilslutning dette Forhandlingstilbud har mellem Folketingets Medlemmer. Jeg vil kun sige, at med Hensyn til Fremtiden anser jeg det for nødvendigt at tage den Forvaring, at vi ikke kunne føle os bundne til dette Forslag under senere Forhandlinger, hvis saadanne skulde komme, medmindre der kan opnaas en saadan Forstaaelse af det, at man fortolker det paa samme Maade fra de forskellige Sider. Jeg kan ikke se rettere, end at Sagen er strandet paa dette Punkt, og det staa saaledes for mig, at Hovedgrunden til, at Loven er strandet, er den, at Landstinget har

villet benytte denne Lejlighed til en Indskrænkning af den Ret, som Loven af 1856 har hjemlet Kommunerne, og til en Indskrænkning af den Art, at man vilde lægge et fuldstændig frit og ubundet Skøn i Skoledirektionernes Haand og derved i Virkeligheden gøre dem til eneste afgørende Myndighed. Jeg beklager denne Sags Skæbne. Jeg beklager den af Hensyn til de lavt lønnede Lærere, for hvem der nu havde aabnet sig Udsigt til, at de kunde faaet en bedre Stilling. Men jeg haaber, at man for deres Vedkommende endda vil kunne komme ud over Vanskelighederne, thi hvis denne Sag — som det kunde synes — er strandet for lang Tid, maa vi jo forsøge at hjælpe Lærerne i de ringere Embeder gennem Forhøjelse af Bevillingerne paa Finansloven. Jeg beklager ogsaa Sagens Skæbne af Hensyn til Skolen, thi skønt Loven ikke indeholdt mange Forbedringer, set fra det egentlige Skolesynspunkt, indeholdt den dog nogle, navnlig med Hensyn til Børneantallet, med Hensyn til Forskolers Oprettelse osv., som vare af en vis Værdi. Men jeg beklager navnlig denne Sags Gang set fra Rigsdagens eget Synspunkt. Som sagt, det staa saaledes for mig, at Landstinget her har Hovedskylden i, at Sagen strandede, fordi dets Flertal ikke i denne Sag har kunnet rive sig løs fra det doktrinære Førerskab, som har bragt denne som saa mange andre Sager til at strande i Tidens Løb. Men vi have jo meget lidt Fornøjelse af at kaste Skylden paa hinanden. Mig forekommer det, at som det er gaaet med denne Sag, maa man fra alle Sider erkende, at dens Behandling har været meget uheldig, set fra Rigsdagens Synspunkt. Det var den første store Sag, der blev os forelagt efter det sidste Valg, den har foreligget i alle tre Samlinger af Valgperioden, den blev fra Begyndelsen mødt med Velvilje fra saa godt som alle Sider, og desuagtet er Sagen nu strandet og strandet saaledes, at man er længere fra hinanden, end man var til at begynde med. Det kan man kun fra et Rigsdagssynspunkt beklage; thi det forekommer mig, at det er et sørgeligt Vidnesbyrd om den Mangel paa Forhandlings-evne, om den politiske Impotens, der har præget hele denne Valgperiode.

Scharling: Jeg kan fuldt ud slutte mig til de Udtalelser af Beklagelse, der ere fremkomne fra forskellige Sider over, at denne vigtige Lov ikke lader sig gennemføre, og jeg kan være enig med den ærede sidste Taler i, at det er beklageligt, hvad